

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 106659 19 GŽ
Brčko, 11.07.2019. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Nedić Srđana, kao predsjednika vijeća, Lucić Josipe i Tešić Dragane, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice Z.D. iz B., zastupane po punomoćniku B.D., advokatu iz B.L., protiv tuženog Z.F.RS, B.L., kojeg zastupa V.M., uposlenik tuženog, radi naknade štete, v.sp. 13.109,70 KM odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 106659 17 P od 07.12.2018. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 11.07.2019. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

I

Žalba tužiteljice Z.D. iz B. se DJELIMIČNO UVAŽAVA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 106659 17 P od 07.12.2018. godine PREINAČAVA u stavu prvom (1.), u stavu drugom (2.) i u stavu petom (5.) izreke kako slijedi:

OBVEZUJE SE tuženi Z.F.RS, B.L. da tužiteljici Z.D. iz B. na ime naknade nematerijalne štete isplati i to:

- za pretrpljene duševne bolove zbog umanjenja opće životne aktivnosti iznos od 7.500,00 KM (sedamtisućai petsto 00/100 konvertibilnih maraka),
- za pretrpljene fizičke bolove iznos od 1.300,00 KM (tisućitristotine 00/100 konvertibilnih maraka),
- za pretrpljeni strah iznos od 880,00 KM (osamstotinaiosamdeset 00/100 konvertibilnih maraka),
- za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti iznos od 1.500,00 (tisućui petstotina 00/100 konvertibilnih maraka),

sve sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja 07.12.2018. godine pa do konačne isplate i u roku od 30 dana od dana prijema ove presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

OBVEZUJE se tuženi Z.F.RS, B.L. da tužiteljici Z.D. iz B. naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 1.448,48 KM (tisućčetiristotineičetrdesetosam 48/100 konvertibilnih maraka) u roku od 30 dana od dana prijema ove presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II

Žalba tužiteljice Z.D. iz B. u ostalom dijelu se ODBIJA kao neosnovana i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 106659 17 P od 07.12.2018. godine u pobijanom dijelu stava četvrtog (4) izreke POTVRĐUJE.

III

Presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 106659 17 P od 07.12.2018. godine u stavu trećem (3.) izreke i u dijelu stava četvrtog (4.) izreke kojim je tužiteljica odbijena sa zahtjevom za naknadu troškova prevoza automobilom radi liječenja u iznosu od 250,05 KM, ostaje neizmjenjena.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 106659 17 P od 07.12.2018. godine (u daljem tekstu prvostepena presuda) odlučeno je kako slijedi:

„1. OBAVEZUJE SE tuženi da tužiteljici, na ime nematerijalne štete po štetnom događaju od 05.02.2017. godine, isplati iznos od 4.474,00 KM i to: na ime duševne boli zbog umanjenja opšte životne sposobnosti iznos od 3.000,00 KM, na ime pretrpljenih fizičkih bolova iznos od 520,00 KM, na ime pretrpljenog straha iznos od 354,00 KM i na ime duševne boli zbog naruženosti iznos od 600,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 07.12.2018. godine pa do konačne isplate, u roku od 30 dana po prijemu presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

2. ODBIJA SE tužiteljica sa viškom zahtjeva nematerijalne štete po štetnom događaju od 05.02.2017. godine iznad dosuđenih iznosa, kao neosnovanim.

3. ODBIJA SE tužiteljica sa zahtjevom za naplatu zatezne kamate na dosuđene iznose, za period od 05.02.2017. godine do 07.12.2018. godine, kao neosnovanim.

4. ODBIJA SE tužiteljica sa zahtjevom za naknadu materijalne štete (troškova liječenja u iznosu od 829,65 KM, troškova tuđe njege i pomoći u iznosu od 800,00 KM i troškova prevoza automobilom radi liječenja u iznosu od 250,05 KM) po štetnom događaju od 05.02.2017. godine, sa zakonskom zateznom kamatom počevši od 05.02.2017. godine pa do konačne isplate, kao neosnovanim.

5. OBAVEZUJE SE tuženi da tužiteljici nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 505,60 KM u roku od 30 dana po prijemu presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Iako je u uvodu naznačila da prvostepenu presudu pobija u cjelosti, kako to proizilazi iz sadržaja žalbe, tužiteljica Z.D. iz B. (u daljem tekstu tužiteljica) je žalbu izjavila protiv dijela prvostepene presude sadržanog u stavu prvom (1), u stavu

drugom (2.), u dijelu stava četvrtog (4.) i u stavu petom (izreke), zbog „Bitnih“ povreda odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom ovom sudu da žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači „ na način što će tužiteljici dosuditi pravilno odmjeran iznos nematerijalne i materijalne štete i obavezati tuženog da tužiteljici nadoknadi troškove prvostepenog parničnog postupka, pravilno obračunatih, prema troškovniku koji se nalazi u spisu suda, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja, pa do konačne isplate, kao i da obaveže tuženog da tužiteljici nadoknadi troškove sastava ovog pravnog lijeka u iznosu od 1.053,00 KM, zajedno sa taksom na žalbu.“

Tuženi Z.F.RS, B.L. (u daljem tekstu tuženi) nije odgovorio na žalbu tužiteljice.

Nakon što je ispitao prvostepenu presudu u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“ broj 8/09, 52/10 i 27/14, u daljem tekstu Zakon o parničnom postupku), ovaj sud je ocijenio da je žalba tužiteljice djelimično osnovana i odlučio je kao u izreci ove presude iz razloga koji slijede:

Predmet raspravljanja i odlučivanja u ovoj parnici je konačno opredijeljeni zahtjev tužiteljice (tužbeni zahtjev) da joj, osim isplaćenog iznosa od 11.673,97 KM u vansudskom postupku, tuženi naknadi i preostali iznos štete i to: za pretrpljene duševne bolove zbog umanjena opće životne aktivnosti iznos od 7.500,00 KM, za pretrpljene fizičke bolove iznos od 1.300,00 KM, za pretrpljeni strah iznos od 880,00 KM, za pretrpljene duševne bolove zbog naruženosti iznos od 1.500,00 KM, za troškove liječenja iznos od 829,65 KM, za tuđu pomoć i njegu iznos od 800,00 KM, kao i troškove prevoza automobilom radi liječenja u iznosu od 250,05 KM, uz zahtjev za dosudu zakonske zatezne kamate od štetnog događaja i troškova postupka.

Za osnov svog zahtjeva, tužiteljica je navela da je 05.02.2017. godine, oko 20,20 sati u B., u ulici ..., u saobraćajnoj nezgodi koju je skrivio P.J. upravljajući neosiguranim vozilom, zadobila teške, po život opasne povrede.

Tuženi nije sporio da je tužiteljica u saobraćajnoj nezgodi, koju je skrivio P.J. upravljajući neosiguranim vozilom zadobila teške i po život opasne povrede i da joj je u vansudskom postupku isplatio ukupan iznos od 11.673,97 KM, ali je protivljenje tužbenom zahtjevu istakao tvrdnjom da je isplatom iznosa od 11.673,97 KM u vansudskom postupku nadoknadio uzrokovanu štetu kad se uzme da je tužiteljica doprinijela nastanku štete u omjeru od 50 %, dok je osporio zahtjev za naknadu materijalne štete navodom da nije dokazan.

Odlučujući o tužbenom zahtjevu, polazeći od činjeničnih tvrdnji na kojima tužiteljica temelji svoje zahtjeve i činjeničnih tvrdnji i argumenata kojima je tuženi osporio njene zahtjeve i pozivajući se na rezultate rasprave (dokaze koji su trebali potvrditi ili pobiti njihove zahtjeve i navode):

da su 05.02.2017. godine u B., ul. ... u saobraćajnoj nezgodi učestvovali P.J. iz B. kao vozač PMV marke P. reg.br. ... (kojem PMV je 02.11.2016. godine istekla registracija i osiguranje) i tužiteljica kao pješak,

da je vozač pomenutog vozila P.J. presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 105627 17 K od 09.02.2018. godine, oglašen krivim, za teško krivično djelo protiv sigurnosti javnog saobraćaja,

da je u saobraćajnoj nezgodi tužiteljica zadobila teške tjelesne povrede u vidu razderano-nagnječne rane desne strane grudnog koša, preloma desnih rebara, preloma desnog bočnog nastavka I-og grudnog kralješka, prelom desne lopatične kosti, prelom vanjskog okrajka desne ključne kosti, prelom nosnih kostiju, prelom desne polovice gornje vilične kosti, povređivanje mekotkivnih struktura u predjelu desnog oka i desne strane lica, uz višekomadni prelom kostiju desne očne duplje, te oguljotine i prskotine kože kapaka i kože lica,

da je tužiteljica (putem punomoćnika) 22.06.2017. godine tuženom podnijela vansudski zahtjev za naknadu štete,

da je tuženi u provedenom postupku vansudske likvidacije štete pribavio mišljenje dr. Ž.J. (ljekara cenzora) koji je utvrdio da: kod tužiteljice postoji umanjeње opće životne aktivnosti od 30%, da je uslijed zadobijenih povreda tužiteljica trpjela bolove jakog intenziteta u trajanju od sedam (7) dana, bolove srednjeg intenziteta u trajanju od trideset (30) dana i bolove lakog intenziteta u trajanju od devedeset (90) dana, da je uslijed zadobijenih povreda tužiteljica trpjela strah jakog intenziteta u trajanju od sedam (7) dana, strah srednjeg intenziteta u trajanju od trideset (30) dana i strah lakog intenziteta u trajanju od devedeset (90) dana, da je kod tužiteljice prisutna naruženost srednjeg stepena, da je tužiteljici bila potrebna tuđa njega i pomoć u trajanju od tri (3) mjeseca (od čega joj se može priznati pravo na tuđu pomoć i njegu u trajanju od jednog mjeseca, jer je dva mjeseca provela u bolnici), te da se tužiteljici mogu priznati zatraženi troškovi liječenja u iznosu od 777,94 KM,

da je tuženi u provedenom postupku vansudske likvidacije štete pribavio mišljenje Z.S. dipl. ing. saobraćaja koji je utvrdio da postoji nepravilno i nezakonito postupanje i same oštećene (tužiteljice) prilikom štetnog događaja, jer se kretala uz desnu ivicu kolovoza, a da prilikom kretanja nije koristila trotoar koji se nalazio uz desnu ivicu kolovoza,

da je tuženi u vansudskom postupku (na osnovu mišljenja ljekara cenzora od 03.07.2017. i 10.08.2017. godine) procijenio da tužiteljici, sukladno orijentacionim kriterijima Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pripada naknada nematerijalne i materijalne štete u ukupnom iznosu od 23.347,94 KM i to: za duševne bolove zbog umanjeња opće životne aktivnosti u iznosu od 15.000,00 KM, za pretrpljene fizičke bolove u iznosu od 2.600,00 KM, za pretrpljeni strah u iznosu od 1.770,00 KM, za duševne bolove zbog naruženosti u iznosu od 3.000,00 KM, za troškove liječenja u iznosu od 777,00 KM i za tuđu njegu i pomoć u iznosu od 200,00 KM, ali da postoji doprinos tužiteljice nastanku štetnog događaja i štete u omjeru od 50%,

da je tuženi (u vansudskom postupku, prije pokretanja parnice), pošto je zaključio da postoji doprinos tužiteljice u nastanku štetnog događaja i šteti u omjeru od 50%, isplatio tužiteljici „na ime nespornog dijela štete“ iznos od 11.673,97 KM (dana 26.07.2017. godine iznos od 7.288,97 KM i dana 15.08.2017. godine iznos od 4.385,00 KM),

da je tužiteljica nezadovoljna ishodom vansudskog postupka (stoga što nalazi da ne postoji njen doprinos nastanku štetnog događaja) podnijela ovu tužbu, kojom traži naknadu nematerijalne i materijalne štete u visini preostalog iznosa od 11.673,97 KM, a koji iznos je, podneskom od 26.12.2017. godine, u pogledu naknade materijalne štete povećala tako što je za troškove liječenja tražila iznos od 829,65 KM, dok je za tuđu njegu i pomoć tražila iznos od 800,00 KM, u koji je, istim podneskom od 26.12.2017. godine, uključila i troškove prevoza osobnim automobilom radi liječenja u iznosu od 250,05 KM,

obzirom da je do ovog spora „došlo isključivo“ radi razjašnjenja „da li postoji doprinos same tužiteljice nastanku štetnog događaja (kako to tvrdi tuženik, jer je oštećena prelazila ulicu na nedozvoljenom mjestu) ili ne postoji (kako to tvrdi tužiteljica), odnosno ako postoji-u kojoj mjeri postoji“, prvostepeni sud je postupak usmjerio u tom pravcu,

i, obzirom da je „građansko-pravna odgovornost šira od krivično-pravne odgovornosti, odnosno moguće je u ovom parničnom postupku utvrđivati i druge činjenice koje nisu utvrđivane u ranije sprovedenom krivičnom postupku (sve dok te činjenice nisu u kontradikciji sa izrekom krivične osuđujuće presude)“,

prvostepeni sud je zaključio da „zaista postoji doprinos tužiteljice nastanku štete koji se ogleda u tome što je tužiteljica nakon prelaska kolovoza, nastavila da se kreće istim (desnim) smjerom kao i vozač P.J. (iako je bila dužna da se kreće kolovozom uz lijevu ivicu kolovoza u smjeru kretanja, i to uz upotrebu svjetloodbojnog prsluka) ili pak da se kreće trotoarom, a tada je i došlo do samog čina nezgode“, u omjeru od 30%,

pa, kako tužiteljica tužbom potražuje naknadu preostalih iznosa pripadajuće nematerijalne štete, i na koje „po opisanom mišljenju suda, ima pravo, po svim naprijed navedenim vidovima, ali pak u smanjenom iznosu (jer je sud našao da tužiteljčin doprinos nastanku štete nije 50%, već 30%, kao i zbog izmirenja nespornog dijela naknade)“, prvostepeni sud je, uzimajući sve to u obzir, tj. doprinos tužiteljice od 30%, isplaćene iznose u vansudskom postupku, intenzitet i dužinu trajanja fizičkih bolova i straha, stepen umanjavanja opće životne aktivnosti, stepen naruženosti i da joj prema odredbi člana 277. Zakona o obligacionim odnosima, ne pripada zatezna kamata na dosuđene iznose nematerijalne štete počevši od dana samog štetnog događaja, već od momenta presuđenja, prvostepeni sud je odlučio kao u stavu prvom (1.), drugom (2.) i trećem (3.) izreke prvostepene presude,

a, kako „iz računa koji se odnose na kupovinu lijekova nije mogao tačno da utvrdi (niti raspolaže stručnim znanjima u tom pravcu) da su ti lijekovi bili potrebni

i uopšte adekvatni za liječenje od posljedica konkretne saobraćajne nezgode“, i, kako „ne nalazi dokazanim tvrdnje o iznosu troška tuđe njege i zaštite u iznosu od 800,00 KM, niti po osnovu niti po visini, kada postojanje tog troška ne slijedi niti iz iskaza tužiteljice niti iz bilo kojeg drugog materijalnog dokaza“, te kako „tužiteljica nije dokazala niti da se uloženi računi za gorivo mogu povezati sa samom štetom i štetnim događajem (sud je na održanim ročištima pokušao da rasvijetli činjenice u ovom pravcu utvrđenja postojanja i visine materijalne štete, ali je tužilačka strana izričito odbila da predloži adekvatne dokaze u tom pravcu)“, prvostepeni sud nije imao podlogu za dosudu tih vidova štete u okviru tužbenog zahtjeva, pa je „primjenom pravila o teretu dokazivanja zbog nepotpunog činjeničnog osnova/nemam činjenica ne mogu ti dati pravo“, odlučio kao u stavu četvrtom (4.) izreke prvostepene presude,

dok je o troškovima parničnog postupka prvostepeni sud odlučio primjenom odredbi u Distriktu mjerodavne Advokatske tarife Republike Srpske iz 2000. godine, uz primjenu pravila o procesnom prebijanju troškova srazmjerno uspjehu parničnih stranaka u pojedinim fazama postupka.

Ovo su u bitnom razlozi prvostepenog suda zbog kojih je odlučio kao u izreci svoje presude.

Nezadovoljna prvostepenom presudom, tužiteljica u žalbi kroz sva tri žalbena razloga u bitnom tvrdi da je prvostepeni sud zbog pogrešne ocjene dokaza izveo pogrešne činjenične zaključke o osnovanosti tužbenog zahtjeva, a da je pravilnom ocjenom dokaza trebao zaključiti da nema njenog doprinosa u nastanku štetnog događaja i štete i pravilnom primjenom odredbe člana 192. (podjeljena odgovornost), odredbe člana 185. (novčana naknada materijalne štete) i odredbe člana 200. (novčana naknada nematerijalne štete) preuzetog Zakona o obligacionim odnosima, dosuditi joj preostali iznos pripadajuće nematerijalne štete, kao i materijalne štete kod činjenice „da joj je tuženi u vansudskom postupku priznao pravo na naknadu materijalne štete na ime troškova tuđe njege i pomoći u iznosu od 200,00 KM, kao i pravo na troškove liječenja u iznosu od 777,00 KM (te joj u vansudskom postupku isplatio navedene iznose umanjene za 50%)“.

Ovaj sud nalazi da je odluka prvostepenog suda kojom je tužiteljicu odbio sa tužbenim zahtjevom za naknadu materijalne štete na ime troškova tuđe njege i pomoći kao i troškova liječenja pravilna, dok zaključak prvostepenog suda da je i tužiteljica doprinijela štetnom događaju i šteti i s tim u vezi i odluka prvostepenog suda kojom je uzimajući u obzir njen doprinos od 30% obvezao tuženog da joj naknadi nematerijalnu štetu u ukupnom iznosu od 4.474,00 KM nije pravilna i tužiteljica osnovano pobija pravilnost i zakonitost prvostepene presude u tom dijelu.

Ovo stoga što, u pogledu tvrdnje tužiteljice iznesene u žalbi protiv prvostepene presude, da joj je u „vansudskom postupku isplaćeno 50% na ime materijalne štete za tuđu pomoć i njegu i troškove liječenja“, zbog čega smatra da joj je i prvostepeni sud trebao dosuditi ostatak, uvećan za iznos opredjeljen podneskom od 26.12.2017. godine, ovaj sud (jednako kao i prvostepeni) nalazi da za dosudu tih vidova materijalne štete nema podloge u provedenim dokazima.

Naime, naknada štete u vidu novčane rente iz odredbe člana 195. Zakona o obligacionim odnosima, obuhvaća (između ostalog) i naknadu za troškove tuđe njege, pomoći i troškove liječenja. Pravo na novčanu rentu po ovom osnovu imaju osobe kojima je vještak-ljekar utvrdio potrebu tuđe njege i pomoći, a opredjeljujući faktori za utvrđivanje ovog prava su težine povreda, a s tim u vezi i težina stanja povrijeđene osobe, njegove pokretljivosti i sposobnosti za samousluživanje.

Tačno je da je tuženi u vansudskom postupku tužiteljici priznao pravo na „naknadu po dostavljenim računima u iznosu od 777,94 KM“, odnosno pravo na „naknadu tuđe njege i pomoći za jedan mjesec u iznosu od 200,00 KM“, te da joj je isplatio 50% od navedenih iznosa. Međutim, u situaciji kada je navedene zahtjeve tužiteljice, u ovom parničnom postupku jasno osporio, onda je dužnost tužiteljice bila da predloži i izvede dokaze na okolnosti stvarne potrebe i visine tih vidova materijalne štete (npr. angažiranjem vještaka određene struke, ili da se vještak ortoped o tome očituje i sl.).

Suglasno tome, kada stranka u postupku nešto tvrdi ona to mora i dokazati, a to znači radi opravdanja te svoje tvrdnje sudu mora predložiti adekvatne dokaze i pred sudom te dokaze izvesti, a na sudu je da cijeni da li je ta tvrdnja relevantna sa aspekta odlučivanja o tužbenom zahtjevu i da li su ispunjeni formalni uvjeti za provođenje predloženih dokaza. Pa, kako tužiteljica to nije učinila (nije izvela adekvatne dokaze u pogledu osnovanosti i visine tih vidove štete), te kako činjenično stanje u obrazloženju prvostepene presude utvrđeno temeljem ne/provedenih dokaza ne pruža argumente temeljem kojih bi se mogla ocijeniti osnovanost i visina zahtjeva na naknadu štete za tuđu pomoć i njegu i troškova liječenja, onda je neosnovano inzistiranje tužiteljice na dosudi ovih vidova materijalne štete.

Također, nisu osnovani ni žalbeni navodi tužiteljice kojima pobija odluku o troškovima postupka kada tvrdi da je prvostepeni sud prilikom odlučivanja o troškovima postupka trebao primjeniti Tarifu o nagradama i naknadi za rad advokata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05), zatim da njen punomoćnik-advokat ima pravo na naknadu putnih troškova na relaciji B.L.-B.-B.L., kao i pravo na naknadu paušala od 25%, na trošak naknade punomoćniku za odsustvovanje iz kancelarije zbog prisustvovanja ročištima u ovoj parnici, te na troškove sastava odštetnog zahtjeva i prigovora u vansudskom postupku.

Prije svega, neosnovan je žalbeni navod tužiteljice da je prvostepeni sud, prilikom odlučivanja o troškovima postupka trebao primjeniti Tarifu o nagradama i naknadi za rad advokata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 68/05), jer je prvostepeni sud troškove nagrade advokatu (punomoćniku tužiteljice) za obavljene procesne radnje obračunao prema u Distriktu mjerodavnoj Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad advokata Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/00 – u daljem tekstu AT RS), koja se pred sudovima Distrikta primjenjuje na osnovu Naloga Supervizora za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine od 15.07.2003. godine (pravilnost takvog postupanja sudova u Distriktu potvrdio je i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u svojim odlukama, npr. odluka broj AP-1365/05 od 29.09.2006. godine).

Neosnovani su i žalbeni navodi tužiteljice da je prvostepeni sud trebao usvojiti zahtjev kojim je tražila naknadu troškova punomoćnika na ime putovanja, odnosno upotrebe vlastitog automobila na relaciji B.L.-B.-B.L., kao i dosuditi joj troškove nagrade punomoćniku zbog odsustva iz kancelarije. Naime, tužiteljica je mogla angažirati jednako kvalificiranog punomoćnika (advokata) sa prostora B.d.BiH, čime bi izbjegla gore navedene troškove putovanja, odnosno upotrebe vlastitog automobila, obzirom da se putni troškovi advokata čije je sjedište izvan područja suda pred kojim se vodila parnica priznaju samo do visine troškova koje bi stranka imala da ju je zastupao advokat čije je sjedište u mjestu suda, izuzev ako bi ovi troškovi bili opravdani sa stanovišta odredbe člana 120. stav 1. Zakona o parničnom postupku, a što u konkretnom nije slučaj (pravilnost takvog postupanja sudova potvrdilo je i usaglašeno pravno shvaćanje usvojeno na Panelu za ujednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti na kojem su učestvovali predstavnici Suda Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovnog suda Republike Srpske i Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, održanom u Sarajevu 30.01.2014. godine, i Ustavni sud Bosne i Hercegovine u odluci AP-1398/14 od 11.01.2017. godine). Također, prvostepeni sud je pravilno odbio i zahtjev za naknadu troška punomoćniku-advokatu za vrijeme odsustvovanja iz kancelarije, obzirom da gore navedena ročišta održana pred prvostepenim sudom, na kojima je bio prisutan punomoćnik tužioca, nisu trajala duže od sat vremena.

Nije osnovan ni žalbeni navod tužiteljice da „nije jasno da li je sud na dosuđene troškove obračunao iznos paušala od 25% na koje prema Tarifnom broju 12. advokat ima pravo“, jer advokat, sukladno odredbi člana 2. Tarifni broj 12. AT RS ima pravo na navedeni paušal samo za sporedne radnje obavljene u toku postupka koje jasno (decidno) navede, pa kako u troškovniku nije jasno (decidno) navedeno za vršenje kojih sporednih radnji se traži paušalna nagrada, niti je dokazano da su takvi troškovi prouzrokovani, ne pripada joj pravo na naknadu istih.

Isto tako, nije osnovan ni žalbeni navod tužiteljice da „sud prilikom odluke o troškovima postupka tužiteljici nije priznao troškove na ime sastava odštetnog zahtjeva (vansudskog zahtjeva) za naknadu štete, kao ni troškove na ime sastava prigovora na odluku o odštetnom zahtjevu“, kod toga da troškovi koje je imala tužiteljica u postupku pokušaja nagodbe s osiguravajućom organizacijom u vidu troškova zastupanja po punomoćniku-advokatu nisu troškovi u smislu odredbe člana 116. stav 1. Zakona o parničnom postupku i ne ulaze u parnične troškove tužiteljice, jer se nije radilo o pokušaju zaključenja sudske nagodbe, a niti troškovima učinjenim povodom postupka.

Kako tužiteljica u postupku nije dokazala, tj. nije predložila i izvela adekvatne dokaze pred sudom, kojima bi potvrdila osnovanost dosude traženih iznosa naknade materijalne štete na ime troškova tuđe njege, pomoći i liječenja, te kako su neosnovane tvrdnje tužiteljice u pogledu gore pomenutih zahtjevanih troškova parničnog postupka, to je valjalo žalbu tužiteljice u tom dijelu odbiti kao neosnovanu i prvostepenu presudu u pobijanom dijelu stava četvrtog (4.) izreke potvrditi na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Međutim, tvrdnje tužiteljice iznesene u žalbi protiv prvostepene presude, kojima pobija zaključak prvostepenog suda da postoji njen doprinos nastanku štetnog događaja i štete ovaj sud nalazi osnovanim.

S tim u vezi valja poći od odredbe člana 192. Zakona o obligacionim odnosima kojom je propisano da oštećenik koji je doprinio da šteta nastane ili bude veća nego što bi inače bila, ima pravo samo na srazmjerno smanjenu naknadu (stav 1.), a kada je nemoguće utvrditi koji dio štete potiče od oštećenikove radnje, sud će dosuditi naknadu vodeći računa o okolnostima slučaja.

Sukladno toj odredbi obveznog prava u svakom konkretnom slučaju valja ocijeniti da li je oštećena osoba svojim ponašanjem doprinijela šteti, zbog čega se o podjeljenoj odgovornosti može govoriti samo ako je oštećeni sudjelovao u nastanku svoje štete ili je pridonio da bude veća, dakle, ako postoji uzročna veza između radnje ili propuštanja oštećenog i određenog dijela vlastite štete.

Doprinos tužiteljice (oštećene) nastanku saobraćajne nezgode, prvostepeni sud vidi u tome što je tužiteljica „nakon prelaska kolovoza, nastavila da se kreće istim (desnim) smjerom kao i vozač P.J. (iako je bila dužna da se kreće kolovozom uz lijevu ivicu kolovoza u smjeru kretanja, i to uz upotrebu svjetloodbojnog prsluka) ili pak da se kreće trotoarom“.

Takvo pravno stajalište prvostepenog suda ovaj sud ocjenjuje pogrešnim.

Ovo stoga što, u situaciji kada je vozač p.m.v. marke P. reg.br. ..., P.J., presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 105627 17 K od 09.02.2018. godine, oglašen krivim, za teško krivično djelo protiv sigurnosti javnog saobraćaja, „zbog toga što je krećući se iz pravca naselja G. prema naselju I., svjestan da upravlja pod dejstvom alkohola i da postupa suprotno propisima u saobraćaju i da time ugrožava javni saobraćaj i dovodi u opasnost život ljudi..., upravljajući tim vozilom u stanju teškog pijanstva, sa koncentracijom alkohola od 2,42 g/kg u krvi, očito nesposoban za sigurnu vožnju, nije blagovremeno uočio pješaka Z.D., koja se kretala kolovozom u istom pravcu, usljed čega je došlo do naleta desnog, prednjeg dijela tog vozila P., na uspravnog pješaka Z.D., okrenutu vozilu desnim stražnje-vanjskim dijelom svoga tijela, sa iskoračenom lijevom nogom ka trotoaru, a zatim i do udara desne strane glave i lica, sa prednjim vjetrobranskim staklom i njenog odbačaja na tlo..., nanijevši time Z.D. po život opasne teške tjelesne povrede...“, a kod toga da je odredbom člana 12. stav 3. Zakona o parničnom postupku propisano da je u parničnom postupku sud, u pogledu postojanja krivičnog djela i krivične odgovornosti učinioca vezan za pravosnažnu presudu krivičnog suda kojom se optuženi oglašava krivim, ovaj sud nalazi da je tužiteljica iznesenim navodima žalbe dovela u pitanje zaključak prvostepenog suda u dijelu koji se odnosi na njen doprinos nastanku saobraćajne nezgode i štete.

Jer, utvrđenja iz izreke pravosnažne krivične osuđujuće presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 105627 17 K od 09.02.2018. godine, zbog vezanosti parničnog suda, imaju se smatrati pravnom istinom, kod

toga da je parnični sud vezan za pozitivna utvrđenja osuđujuće krivične presude koja predstavljaju elemente krivičnog djela i krivične odgovornosti osuđenog, tj. parnični sud je vezan činjeničnim opisom bića krivičnog djela utvrđenog pravosnažnom krivičnom presudom.

Pa, kako utvrđenja iz gore pomenute krivične presude, ukazuju na to da se „tužiteljica kretala kolovozom u istom pravcu kao i p.m.v. „VW Pasat“, sa iskoračenom lijevom nogom ka trotoaru“, onda se ukazuje pogrešnim zaključak prvostepenog suda da se doprinos tužiteljice nastanku saobraćajne nezgode ogleda u tome što je nakon prelaska kolovoza, „nastavila“ da se kreće istim-desnim smjerom kao i vozač P.J.

Da je takav zaključak prvostepenog suda (da se tužiteljica nakon prelaska kolovoza nastavila kretati istim smjerom) pogrešan, ukazuju i same tjelesne povrede koje je tužiteljica (kao oštećena) zadobila u saobraćajnoj nezgodi (svi prijelomi, povrede i rane se nalaze na desnoj strani njenog tijela). Zbog toga, a imajući pri tome u vidu i pozitivna utvrđenja osuđujuće krivične presude, kao i iskaz tužiteljice dat u toku parničnog postupka (kojem je prvostepeni sud poklonio vjeru u općim crtama, ali zbog neodređenosti i neuvjerljivosti ne i u onom dijelu koji se odnosi na nabavku lijekova, kupovinu goriva i tuđu pomoć), ovaj sud nalazi da je kritične prilike tužiteljica zaista, nakon što je prethodno obratila pozornost na prometnu situaciju na cesti (pogledala lijevo i desno), započela prelazak ulice na dijelu ceste u kojem u krugu od 100 metara nema obilježenog pješačkog prelaza, krećući se pri tome okomito po kolniku (što je i pravilno kada se prelazi ulica), a ne dijagonalno (kretanje dijagonalno osim što nije pravilno, produžava putanju kretanja osobe koja prelazi ulicu), jer bi se u suprotnom (da se kretala dijagonalno, a ne okomito) tjelesne povrede koje je zadobila nalazile na lijevoj strani njenog tijela, odnosno da je postupila u svemu sukladno odredbi člana 108. Zakona o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine“ broj 6/06, 75/06, 44/07, 84/09, 48/10, 18/13 i 8/17 – u daljem tekstu ZOOBS). Tom odredbom je propisano da je pješak dužan prelaziti preko kolovoza i biciklističke staze pažljivo i najkraćim putem, nakon što se prije stupanja na kolovoz uvjeri da to može učiniti na bezbijeđan/siguran način, a na putu koji ima obilježene pješačke prelaze ili posebno izgrađene prelaze, odnosno prolaze za pješake, pri prelaženju puta pješak je dužan da se kreće tim prelazima, odnosno prolazima, ako oni nisu od njega udaljeni više od 100 m.

U takvim okolnostima, pri tome imajući u vidu utvrđenja iz gore navedene krivične presude, da je vozač P.J. kritične prilike upravljao p.m.v. marke P. pod dejstvom alkohola (koncentracija alkohola u krvi od 2,42 g/kg), odnosno u stanju teškog pijanstva, očito nesposoban za sigurnu vožnju, te da nije blagovremeno uočio pješaka Z.D. (ovdje tužiteljica), zatim činjenicu da P.J. nije prilagodio brzinu kretanja p.m.v. marke P., odnosno da nije vozio sa naročitim oprezom računajući na mogućnost istupa pješaka na kolovoz, tj. vožnjom koja omogućava zaustavljanje vozila radi propuštanja pješaka, jer se radi o mjestu pred trgovinskom radnjom (prodavnicom), dakle, na mjestu gdje je pojava pješaka sasvim izvjesna i gdje nema obilježenog pješačkog prelaza u krugu od 100 metara, kao i činjenicu da uz lijevu stranu kolovoza (na kojoj se nalazi trgovinska radnja, odnosno prodavnica) nema trotoara, tj. da se trotoar nalazi uz desnu ivicu kolovoza (na koji je tužiteljica i

pokušala preći), ovaj sud nalazi da nema nikakvog doprinosa tužiteljice (kao pješaka) nastanku štetnog događaja i štete, već naprotiv, da postoji isključiva odgovornost vozača p.m.v. marke P. P.J. za nastali štetni događaj.

Slijedom navedenog, valjalo je na osnovu odredbe člana 338. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine žalbu tužiteljice u tom dijelu djelimično uvažiti i prvostepenu presudu u stavu prvom (I) izreke preinačiti i odlučiti kao u izreci ove presude.

Budući da je odredbom člana 130. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano da će drugostepeni sud ako preinači odluku protiv koje je podnesen pravni lijek odlučiti o troškovima cijelog postupka, pa kako je prvostepena presuda djelimično preinačena, valjalo je preinačiti i odluku o troškovima cijelog postupka sadržanu u stavu petom (5.) izreke i na osnovu odredbe člana 129. stav 2. Zakona o parničnom postupku obvezati tuženog da tužiteljici naknadi troškove postupka u iznosu od 1.488,48 KM.

Prema označenoj vrijednosti spora u iznosu od 11.668,97 KM (koji iznos je tužiteljica naznačila u tužbi) tužiteljici sukladno odredbi člana 2. tarifni broj 2. AT RS pripada pravo na trošak nagrade advokatu za sastav tužbe u iznosu od 200,00 KM, uvećan za iznos od 34,00 KM, obzirom da je punomoćnik tužiteljice advokat B.D. dostavio dokaz (uvjerenje) da je obveznik PDV, te sukladno Tarifnom broju 1. tačka 1. Zakona o sudskim taksama i Tarifnom broju 1. tačka 1. („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 5/01, 12/02 i 23/03 – u daljem tekstu Zakon o sudskim taksama) pripada joj i pravo na trošak takse na tužbu u iznosu od 200,00 KM.

Za procesne radnje poduzete nakon što je podneskom od 26.12.2017. godine povećala tužbeni zahtjev na iznos od 13.059,70 KM, tužiteljici sukladno odredbi člana 2. tarifni broj 2. AT RS pripada pravo na troškove nagrade advokatu za pristup na pripremno ročište održano 17.01.2018. godine iznos od 200,00 KM, uvećan za iznos PDV od 34,00 KM, za pristup na ročišta za glavnu raspravu održana 01.06.2018. godine i 06.12.2018. godine u iznosu od po 200,00 KM, uvećan za iznos PDV od po 34,00 KM, te sukladno Tarifnom broju 2. tačka 1. Zakona o sudskim taksama pripada joj i pravo na trošak takse na presudu u iznosu od 200,00 KM. Kako je uspjeh tužiteljice u ovoj fazi postupka, u odnosu na vrijednost spora u iznosu od 13.059,70 KM u omjeru od 85,60%, jer je u konačnom ovom presudom tuženi obvezan da joj isplati iznos od 11.180,00 KM, tužiteljici za gore navedene stavke pripada iznos od 772,11 KM (odnosno 85,60% od pripadajuće naknade za zastupanje na održanom pripremnom ročištu, odnosno ročištima za glavnu raspravu i takse na presudu), dok joj, imajući u vidu njen uspjeh u žalbenom postupku (6.706,00 KM), pripada trošak nagrade advokatu za sastav žalbe, uvećan za iznos PDV u iznosu od 282,37 KM (80,45% od iznosa od 351,00 KM).

Dakle, tužiteljici pripadaju troškovi parničnog postupka u ukupnom iznosu od 1.488,48 KM.

Na osnovu svega izloženog, odlučeno je kao u izreci ove presude.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Srđan Nedić